

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. lapkričio 30 d.
(OR. en)

15989/23

AGRI 744
AGRILEG 310
AGRIFIN 145
AGRISTR 66
AGRIORG 138

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Specialiajam žemės ūkio komitetui / Tarybai
Dalykas:	BŽŪP strateginių planų pirmųjų įgyvendinimo metų apžvalga – <i>Pirmininkaujančios valstybės narės informacija</i>

Siekiant pasirengti 2023 m. gruodžio 10 ir 11 d. Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdžiui, delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės pranešimas dėl naujosios BŽŪP pirmųjų įgyvendinimo metų.

BŽŪP strateginių planų pirmųjų įgyvendinimo metų apžvalga

2021 m., po daugiau nei trejus metus trukusių derybų, EP ir Taryba pasiekė susitarimą, grindžiamą Komisijos pateiktu pasiūlymu reformuoti BŽŪP, daugiausia pasitelkiant Reglamentą (ES) 2021/2115.

Visus 2022 m. Komisija nagrinėjo valstybių narių pateiktus pasiūlymus dėl strateginių planų, buvo padaryti jų pakeitimai ir galiausiai jie buvo patvirtinti, kad juos būtų galima pradėti taikyti nuo 2023 m. sausio 1 d.

2023 m. artėja prie pabaigos, todėl tikslinga stabtelėti ir apsvarstyti mūsų įgyvendintą reformą, šių pirmųjų įgyvendinimo metų patirtį ir ateitį, su kuria susidursime ateinančiais metais ir vėliau.

Deja, įgyvendinimo metu susidurta su sunkumais. Pirma, jie susiję su tuo, kad reforma apėmė dideles inovacijas ir buvo mažai laiko joms perkelti į nacionalinės teisės aktus ir su jomis supažindinti potencialius paramos gavėjus. Tačiau be šių aplinkybių, į kurias jau buvo atsižvelgta, susidarė sudėtinga rinkos padėtis: didelės žaliavų kainos, didelis pardavimo kainų nepastovumas ir netikrumas dėl jų, taip pat sudėtingos meteorologinės sąlygos, ypač sausra, kuri išplito didelėje ES dalyje, bei kiti sunkumai. Galiausiai, infliacijos scenarijus, su kuriuo susiduriama ES, praktiškai reiškia, kad BŽŪP tiesioginės pagalbos lėšomis teikiama parama pajamoms mažėja.

Neseniai gavome Komisijos ataskaitą (paskelbtą 2023 m. lapkričio 24 d.), kurioje nurodyta, kaip patvirtintais planais prisidedama prie konkrečių BŽŪP tikslų įgyvendinimo ir kad šios politikos užmojų aplinkosaugos srityje šuolis apskritai yra kaip niekad didelis. Ataskaitoje taip pat nurodomi tam tikri aspektai, kuriuos reikėtų atidžiai stebėti siekiant juos patobulinti įgyvendinimo metu. Ataskaitoje taip pat aptariama, kad BŽŪP negali būti vienintelė reagavimo į įvairius poreikius priemonė ir kad reikia sutelkti kitų finansavimo šaltinių.

Be to, Švedijos pirmininkavimo laikotarpio pabaigoje ir per šiuos šešis Ispanijos pirmininkavimo mėnesius galėjome pasikeisti nuomonėmis apie įgyvendinimą šiais pirmaisiais metais. Iš tiesų, rugsėjo mėn., Komisijos sušauktame posėdyje, o vėliau lapkričio 14 d. Specialiojo žemės ūkio komiteto posėdyje, galėjome susipažinti su tuo, kaip tai, kas buvo suplanuota, yra įgyvendinama, nors ir patiriant sunkumų. Todėl vis geriau suvokiame, kaip poreikiai, į kuriuos buvo ketinama reaguoti įgyvendinant planus, yra tenkinami naudojant BŽŪP lėšas.

Spalio 9 d. Specialiojo žemės ūkio komiteto posėdyje taip pat galėjome pasidalyti nuomonėmis dėl to, kad įgyvendinant tokio masto reformą pasitelkiant tokius visapusiškus jau patvirtintus planus, po to jie turi būti koreguojami, kad būtų užtikrintas reformos tikslų pasiekimas ir garantuota, kad galutiniai priemonių gavėjai galėtų pasinaudoti suplanuotomis intervencinėmis priemonėmis. Valstybės narės pareiškė susirūpinimą Komisijai dėl to, kad buvo ypač sudėtinga pirmą kartą iš dalies keisti tuos planus. Komisija atkreipė dėmesį į šį klausimą ir pastaraisiais mėnesiais jį nagrinėjo, o neseniai pasiūlė būdų, kaip supaprastinti šį procesą.

Galiausiai, lapkričio 29 ir 30 d., už BŽŪP strateginius planus atsakingi direktoriai susitiko Madride ir pasikeitė nuomonėmis ne tik dėl šių aspektų, bet ir dėl planų bei pačios mūsų politikos vertinimo svarbos. Vertinimas yra transcendentinis procesas, kurio metu ne tik teikiama informacija politikos formuotojams, bet ir paramos gavėjams taip pat parodomi rezultatai, gauti dedant pastangas, kurių prašėme rengdami reikalavimus dėl įvairių intervencinių priemonių, o visuomenė taip informuojama apie tai, kokia yra BŽŪP grąža į mokesčius, kuriais jie ją finansuoja.

Todėl po intensyvių šešių svarstymo ir keitimosi nuomonėmis mėnesių galime apžvelgti reformos rezultatus: ja įgyvendinami nustatyti tikslai ir poreikiai; planai, tikrai įdėjus pastangų, yra parengti ir įgyvendinami ir jais bus tenkinami konkretūs kiekvienos valstybės narės poreikiai. Tai plataus masto reforma, kuri reiškė labai svarbų pokytį mūsų ūkininkams, kurie dažnai būdavo suglumę, nes reforma yra itin sudėtinga. Būtina įtvirtinti šią reformą, sutelkti visas pastangas į tinkamą jos įgyvendinimą ir jos rezultatų matavimą bei vertinimą.

Mūsų ūkiai taip pat nusipelno paramos stabilumo garantijų, nes jie turės prisitaikyti prie didelių pokyčių. Kai tai bus padaryta, mums reikės stabilių politikos metų, kad reforma būtų sutvirtinta, o ūkiai galėtų įtvirtinti visas jiems planų teikiamas galimybes. Sektoriui reikia stabilumo garantijų ir tvirtumo, susijusio su aspektais, kuriuos ši Taryba jau svarstė ankstesnėmis progomis: negalime reikalauti, kad ūkininkai dėtų daugiau pastangų, bet neteikti jiems papildomos paramos.

Atsižvelgdama į pirmiau pateiktą analizę, pirmininkaujanti valstybė narė norėtų paprašyti ministrų įvertinti šiuos klausimus:

1. Ar pritariate šiam vertinimui ir ar yra kokių nors aspektų, kuriuos, atsižvelgiant į jūsų šalyje įgytą patirtį, norėtumėte pabrėžti, įvertinti ar koreguoti?
2. Ar manote, kad yra kitų elementų, į kuriuos turėtume taip pat atsižvelgti atlikdami šį vertinimą?
